

ERŐS VÁR

AMERIKAI MAGYAR EVANGÉLIKUSOK LAPJA

51. ÉVFOLYAM

1985. JÚNIUS

3. SZÁM

Öröm – reménység

Igen nehéz szavakkal kifejezni azt, ami abban a bizonyos jeruzsálemi házban az első pünkösdi napján történt. Hogy vihar támadt, meg hogy valami „légáramlat” töltötte be a házat, amelyben a meglehetősen tanácstalan és gazdátlan tanítványok összegyűltek, s hogy valami kettős (láng-)nyelvek az összegyűltek fejére telepedtek, mire azok nyelveken kezdtek szólni – ez mind-mind laboratóriumi pontossággal alig ellenőrizhető jelenség volt. Mindig is akadtak irányzatok azért, amelyek ebből a bizonytalansági tényezőből tőkét igyekeztek kovácsolni: időnként például feltámad a nyelvekenszólás képességének elnyerése és gyakorlása utáni vágy; máskor túlságosan földinek vagy materiálisnak tartjuk a vízzel és igével véghezvitt keresztséget és vágyunk a Lélekkel való megkeresztelésre, mint valami pluszra, mint valami mélyebbre és hatásosabbra. Máskor kijelentjük, hogy az egész keresztyénség túlságosan csak a világi dolgokkal foglalkozik és keretei, intézményes formái már alig is engednek teret a Lélek munkájának. „Szellemiebbé”, „lelkesebbé” kellene válnia s engednie kellene, hogy a Lélek szétfejtse szűk, megmerevedett kereteit.

A Lélek közvetlen hatása alatt elsőként Péter apostol prédikált. Érdemes azért nem spekulálni a pünkösdi eseményen, hanem megvizsgálni, hogy ő ott, frissen milyen összefüggéseket látott. Ez a látásmód valószínűleg többet jelenthet számunkra, mint sok saját spekuláció.

Péter igyekezett nem lázítani, hanem inkább lecsillapítani a kedélyeket, amikor elmondta, hogy pünkösdkor csak az teljesedett be, amit századokkal előbb Jóel próféta már megjövendölt. Az a különben inkább szürkének számító látnok óriási vízióban látta, ahogy Isten kitölti az Ő Lelkét népe

minden tagjára: profétálni, látomásokat, álmokat fog látni mindenki, nemcsak a felnőttek és gyerekeik, hanem még a vének és a szolgák is. Ahol Isten ugyanis „kitölti” az Ő Lelkét, ott megszűnnek a határok, leomlanak a korlátok, ott csak a Lélek dolgozik és tölti be a teret. Pünkösdkor is ez történt: elmosódtak a különböző országokból jöttek közötti határok, jelentéktelenné vált a bábéli toronyépítés óta uralkodó nyelvkülönbség. Egyszerre „megértették” egymást az emberek és annyira kommunikációra képesek lettek, hogy háromezer meg is kereszteltette magát és tagja lett valami egészen újnak, a Lélektől elhívtak közösségének.

De Péter azt is tudta, hogy Jóel próféta ezt a jelenséget az utolsó idők je-

lének látta és jövendölte meg. Arról az utolsó napról beszélt, amelyet a sötétség és a homály napjának nevezett, amelyet senki „ki nem állhat”. Ezért biztatta kortársait bűnbánatra és Isten könyörületében való reménykedésre. S miközben kozmikus és egyéb katasztrófákat helyezett kilátásba, a választottakat mégis **örvendezésre** szólította föl, a Lélek kiöntését pedig amolyan zálogként ígérte meg Isten népének. Az Ő segítségével lehet Istenhez kiáltani segítségért, s aki ezt megteszi, az felmentetik az utolsó nap rémeitől, az megmenekül.

Aki azonban Péter „lelkes” prédikációját olvassa, rájön, hogy elsősorban nem a végidő borzalmaival, hanem Jézus Krisztus feltámasztásával kapcsolta össze a Lélek áradását. Nyilván ott csengett még a fülében Jézus szava **az Ő Lelke** elküldéséről, és különben is a feltámadása és a Lélek elküldése közötti összefüggéseket nem lehetett tagadni. S az a Péter, aki még Jézust a szenvedésektől akarta megóvni, örömmel értette meg Jézus feltámadással végződött útját a Lélek segítségével. Nem hiába tanította Luther, hogy Jézusban hinnünk és őhozzá eljutnunk csak a Lélek segítségével lehet.

Mégsem mondja Péter, hogy Isten Lelkét valamiképpen a kezünkbe kaparíthatnánk, pedig az ő „hatásos” prédikációja nyomán jelentkezett az első háromezer ember megkeresztelésre és született meg az „egyház”. Mégis tudta, érezte, hogy a Lélek kiáradása nem annak következménye, hanem előzménye és alapja volt.

Azért vagyunk olyan tanácstalanok pünkösdi ünnepén, mert Istentől való függőségünk egészen nyilvánvaló lesz. És azért örülhetünk is, mert csak ennek a Léleknek a segítségével kereshetjük igazán Istent, nevezhetjük Őt Atyánknak, mehetünk bizalommal el, a meghallgatás bizonyos reménységével.

Gémes István

A Szentlélek zápora

*Ének szálljon égnek,
mert itt a Szentlélek!
Tárj elé kaput!
És legyen virággal,
zsendülő faaggal
ékes most az út!
Fogadd őt, az érkezőt,
s betölti fénnel, ragyogással,
örömmujongással!*

*Gyűjtsd meg bennünk lángod,
drága égi Zálog!
Adj erőt nekünk!
Isten győztes ujjá,
vezess el az útra,
hol békét lelünk!
Légy velünk, hogy életünk
dúslakodjék kincseidben:
szeretetben, hitben!*

*Záporodra várunk.
Öntözd meg egyházunk
mezejét, ne késs!
Hull a mag, az ige,
de szent cseppjeidre
szomjas a vetés.
Akkor hoz majd százszoros
jó gyümölcsöt ért kalásza
gazdag aratásra.*

Benjamin
Schmolck

(Türmezei Erzsébet fordítása — Dallam: Jézus, életemnek...)

Az istentisztelet: ajándék

Régi kalendáriumot lapozgatok. Nem egyházi jellegű. Borítólapjának belső oldaláról mégis számunkra már furcsa szó ugrik elélem: "parancsolt ünnep". Nemcsak furcsa, egyenesen zord. Szigorú előírás, kényszerű kötelesség és elmulasztás esetén felelősségre vonó megtorlás rémlik fel mögötte. Egy egész korszak és gondolkodásmód gyorsfényképe. Kellemetlen, de letagadhatatlan tanú az ünnep és benne az istentisztelet félreértéséről. Biztos, hogy a tudatunkból is úgy eltűnt, mint a naptárak első oldalairól?

Pál apostol az érdem nélkül kapott ajándékok közé sorolja az istentiszteletet. Benne nem az ember kíséri meg a hídverést a "túlso partra", hanem

Isten ad lehetőséget a találkozásra. Nem olyan ajándék, amelyet szent és változtathatatlan előírásaként bele lehet kötni egy könyvbe és rögzíteni szertar-

tásokba, hanem amelyet állandóan kezében tart az Ajándékozó. Értelme és jelentősége pontosan az, hogy miközben az istentisztelet történik, Ő maga van munkában.

Látni nem látjuk. Az igehirdetőt látjuk és halljuk csupán. Ez is ajándék. Nem lenyűgöző fenségében, hanem a szolga egyszerűségében szólal meg, ember módra és ezzel meghagyva a hit szabadságát és lehetőséget adva a megszólítás szabad megválaszolására. Mégis hisszük, hogy amikor az evangélium megragad bennünket, nem egy szónok szép szava font be vagy okos beszéde győzött meg, hanem maga Krisztus szólított követésére. Az a Krisztus, Aki azonosítja magát hűséggel tanúskodó szolgáló szavával.

Három csepp víz hull egy kisgyerek fejére. Közben szól Jézus Krisztus parancsa és ígérete. Névre szólóan mindkettő. Megelőzve minden emberi lehetőséget a pólyánkba helyezi egész szeretete gazdagságát. Nem régi szertartás folyik csupán, Ő maga fogad közösségébe.

"Vegyétek és egyétek..." Nem mi áldozunk Néki, Ő ad. Nem szent eledelt, hanem saját magát. Közösségébe fogad bennünket újra és újra és Vele együtt miénk mindaz, amit már megtett értünk és mindaz, ami felfoghatatlan gazdagságából még áldott meglepetésként vár ránk. Testünk-lelkünk, életünk-halálunk és feltámadásunk társaként, megváltójaként és uraként szolgál nekünk. Nagyon mélyre hajol: "Isten-volta rejtve volt a keresztfán; itt ember-arcát is rejtje e talány. De én mind a kettőt hiszem s vallhatom, kérve amit kért a bűnbánó lator."

"Szem, ízlés, tapintás megcsalódhatik, de a hallás rólad hittel biztosít. Hiszem, amit hinni Isten Fia szab; igédnél, Igazság, mi van igazabb?" (Aquinói T.: Ének Krisztus testéről. Babits M.: Amor Sanctus, 195. l.)

Az istentisztelet azért ajándék, mert Jézus Krisztus szavában és szentségeiben nem fárad bele szeretetével szolgálani gyülekezetének.

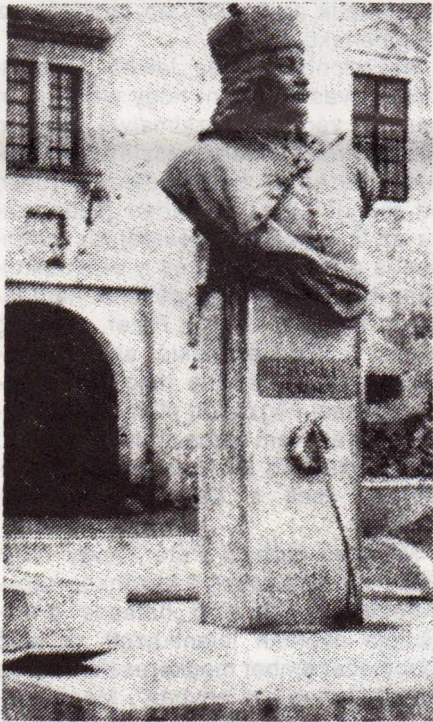
Az istentiszteleti gyülekezet is ajándék. Itt ragad meg bennünket annak az élménye, hogy Jézus Krisztus szakadatlanul szolgáló, ajándékozó munkában van. Olyan énekeket énekelünk, amelyek előttünk élt Krisztus-hívők hitéből csihilódott. Sokszor évezredes imádságok segítik a mienket megszületni. Az a reménységünk, hogy Jézus Krisztus a mi hitünkben is fakaszthat majd olyan énekeket és imádságokat, amelyek azokat segítik majd hinni és élni, akiket a következő keresztyén generációk tagjaiként remélünk. Középiszokolás diákként éreztem meg a liturgia "jó ízét". Nem egyszerűen az aktivitás lehetőségét, hanem azt, hogy jól ismert énekek és imádságok hogyan segítik az enyémet. Nem helyettesíthetik, de segítik.

Ajándék a jelenlevő gyülekezet is. Jobb és bal szomszédom, előttem és mögöttem ülök, öregek és fiatalok, ezerféle természettel, különböző testi-lelki alkattal nagyon tarka sereg, egyet azonban jelez: nem vágyalom szédített meg, Jézus Krisztus másokhoz is utat tört és hűsége újra meg újra egybegyűjti ezt a különben ezerútú társaságot. Az istentiszteleti gyülekezet minden alkalommal felvillant valamit a közösséget ajándékozó Jézus Krisztus munkájából.

Az istentisztelet nem csak nekünk ajándék. Jézus Krisztus a megajándékozott gyülekezetet is ajándéknak szánja. Emberszeretetének evangéliuma sokkal gazdagabb annál, hogysem egy templomnyi csoport felélhesse vagy magának kisajátíthassa. A templomkapuk újra kinyílnak. Tárulások beszédes jelkép is a gyülekezetek számára: megajándékozottan kinyílni mindazok előtt és mindazok számára, akikkel együtt vagyunk megajándékozottak. Az áldásra emelt kéz és a fölénk rajzolódó kereszttel a minden hatalommal és irgalommal bíró Urunkra emlékeztet: áldó keze alatt és áldó keze ügyében gyülekezetére szép munka vár: szétosztani az ajándékot!

F. K.

Trianoni emlékeztető

Kettős gyászévforduló: a trianoni békeparancs (1920. június 4.) 65., valamint II. Rákóczi Ferenc halálának (1735. április 8.) 250. esztendeje. — A Zemplén megyei színmagyar Borsi kisközség a Bodrog partján fekszik, Sátoraljaújhelytőszomszédságában. Cseh megszállott terület. Az itteni várkastélyban született II. Rákóczi Ferenc. Képünk a kastély előtti emlékművet mutatja. A törökországi Rodostóban (Tekirdağ) halt meg. Hamvait a hálás nemzet 1906-ban hazahozatta és a kassai (volt evangélikus) dóm-ban helyezte el, melyet 1920-ban szintén elrabolt Trianon.

Heinrich Schütz

Ami messzire van tőlünk, azt kisebbnek látjuk, mint amilyen a valóságban; ami régen volt, azt elhomályosítja számunkra a közbeékelődött idő. Több mint két évszázadon keresztül ez volt a sorsa H. Schütznek is. Pedig — ahogyan Szabolcsi Bence "A zene története" c. munkájában írja — "Schütz a német zene első lángelméje, az első korszakalkotó mester, az első világnagyság, aki a megnyomorgatott és elgyötört föld mélyéből kihajtott, vigasztalás és jóvátétel, ígéret és beteljesülés gyanánt."

Most gondolatban kövessük e kiváló ember és nagy muzsikusz életútját.

400 éve, 1585. október 8-án (más források szerint 4-én, vagy 10-én) született Köstritzben, a Reuss-Gera hercegség egy kis falujában. Ősei között több polgármestert találunk. Édesapja is eljutott eddig a rangig. A család nem szánta muzsikusknak az ifjú Heinrichet, a "véletlen" sodorta e pálya felé. Édesapjának Weissenfelsben vendégfogadója volt. Egy ízben itt szállt meg Moritz, hessenkasseli örgróf, aki hallván a 14 éves ifjú szép énekét rábeszélte a szülőket, engedjék meg, hogy fiuk az udvari énekkarban énekeljen. A szülők ebbe csak nagynehezen egyeztek bele. A kasseli udvar nemcsak zenében, hanem a szellemi élet minden területén jó iskolának bizonyult az ifjú Schütz számára. Itteni tanulmányait befejezve — szülei akaratából — a Marburgi Egyetem jogi karán tanul. Moritz gróf azonban hajthatatlan abban, hogy Schütz muzsikussá érleljék. Ösztöndíjat ajánlott fel arra, hogy Velencében Giovanni Gabriellinél tanuljon. Schütz — megintcsak szülei akarata ellenére — 1609-ben Velencébe utazik. Velence ebben az időben az európai művészeti élet központja. Itt működött Monteverdi, Andra és Giovanni Gabrielli, a festők közül Tiziano, Veronese, Tintoretto. Schütz kemény munkába kezd. Mindent megtanul, ami számára elérhető. Három évi velencei tartózkodásának gyümölcse az "Olasz madrigálok" c. műve. Ez máris valóságos mestermunka. Alfréd Einstein (1880—1952), német származású amerikai zenetudós (Albert Einstein unokaöccse) így méltatja ezt a művet: "...a különleges, a túlradó vált princípiummá, a robbanó érzés, a deklamáció, a motívumellentételezés, a harmóniavilág legerősebb, legszabadabb eszközeit állítja szolgálatába."

1613-ban tér vissza hazájába. Szülei ismét csak a jogi pálya felé szeretnék irányítani. Kedvükért be is iratkozik a Lipcsei Egyetemre. Moritz örgróf azonban utánanyúl és meghívja udvari orgonistának. Moritz örgróf büszke volt orgonistájára és adandó alkalommal magával vitte Drezdába, a szász választófejedelem udvarába. Schütz itt olyan nagy sikert arat, hogy a választófejedelem nyomban ott is tartotta. A két mecénás évekig vitakozott azon, kinek a szolgálatában álljon Schütz. Végül a választófejedelem győzött és Schütz Drezdába került. Sorsának minden hányattatása ellenére Schütz ehhez a városhoz kötődött élete végéig.

Schütz műveinek nagy része elveszett a 30-éves háború viszontagságaiban. Csak különféle

feljegyzésekből tudunk róluk. Így pontos utalásunk van arra, hogy a reformáció 100 éves évfordulójára (1617) rendezett nagyszabású ünnepekre Schütz komponált zenét.

1619 nyarán megnősül. Ezt a nevezetes alkalmat "Dávid zsoldárai" című művel ünnepelte. E művet Várnai Péter Schützről írott könyvében így méltatja: "Az a mindent ábrázolni kész és képes módszer, amelyet Schütz e művében követ, már jóval több, mint az olaszok madrigalizmusa. Itt már egy mélységesen hívó lélekkel állunk szemben, akinek számára a szöveg minden mondata, minden szava szent, aki komponálás közben is istentiszteletet tart, aki a bibliai szöveg minden összetevőjét alázattal ülteti át a zenébe." E megállapítások igazát támasztja alá, hogy 1625-ben — felesége halálakor — e munka folytatásában lel vigasztalást és a zsoldárokat kiegészíti a Ch. Becker verseire írt művekkel.

Schütz sokoldalúságát mutatja, hogy operát is ír. Rinuncini, olasz költő szövegére ő írja meg az első német operát. Ennek is "Dafne" a címe, akárcsak az első olasz operáé.

Schütz ellenállhatatlan vágyat érez, hogy újra eljusson Velencébe, zenei magatartálását színhelyére. Erre 1628-ban kerül sor. Itt most egészen más zenével találkozott, mint ami első útja alkalmával rátalált. A változást, új művének, a "Symphoniae Sacrae" I. részének előszavában így írja le: "...a régi egyházi hangnemeket elhagyják, mialatt a mai füleknek újfajta gyönyörrel kedveskednek." Ez az újfajta "gyönyör" a szolisztikus ének és hangszeres zene előretörését, a harmóniai világ kitágítását jelentette. A 43 éves Schütz ezeket az új hatásokat mind magába szívja. Ezek tükröződnek a már említett "Symphoniae Sacrae" című műben és az azt követő alkotásokban. Ilyenek a "Musicalische Exequiem", a két kötetből álló "Kleine geistliche Concerte", a "Krisztus hét szava a keresztfán" és még sorolhatnánk a gazdag életmű termését.

Isten csodálatos öregséggel áldotta meg. 1672-ben bekövetkezett haláláig állandóan komponál. Már 80. évében jár, amikor megírja a "Karácsonyi oratórium"-ot, a három passiót. De még arra is van ereje, hogy 86. évében befejezze a "Deutsches Magnificat"-ot. Talán az mond el róla legtöbbit, ahogyan élete befejezésére készül. Egyik kedves tanítványát megbízta, hogy írja meg temetési énekét. A tanítvány — Cr. Bernhard — a művet el is készíti. Schütz a 119. zsoltár 54. versét választja ki szöveg gyanánt: "Ének volt rám nézve minden parancsolatod bujdoklásomnak hajlékában."

id. Fasang Árpád
(Ev. Naptár)

AZ USA ÉS KANADA

minden magyar evangélikus címére (akikről tudomásunk van) megy az Erős Vár. Ezt sok előfizetők másokra is gondoló bőkezűsége teszi lehetővé. E testvéreink az előfizetésen felül jelentős összegű adományokkal támogatják egyetlen egyházi lapunk felévszázada fennálló szolgálatát. Kevesen vagyunk magyar evangélikusok, fogjuk meg egymás kezét az Erős Váron keresztül!

Túrmezei Erzsébet:

Öröm, bánat, kérés

Hogy tegnap és ma és örökkön örökké mindig ugyanaz vagy, Megváltó Krisztusom: boldog biztonságom, szüntelen örömöm, — jó, ha minden reggel újra megköszönöm.

Tegnap megváltottál. Ma itt vagy énevelem. Holnap Te vársz engem az atyai háznak kitárt kapujában. Végtelen kegyelem! Újra beragyogja minden új reggelem.

De ha megdöbbsz, hogy én vagyok ugyanaz . . . mozdul az óember, sír a régi panasz, és csak gyengeséget, foltot, hiányt látok: újulásért akkor Tehozzád kiáltok.

Te, aki ugyanaz vagy tegnap, ma, örökre, tégy újjá, a régi akárhogy kötözne! Hogy ne tartson vissza, ne gátoljon semmi, hozzád napról-napra hasonlóbba lenni! Akármilyen tűzben, akármilyen áron! Kegyelmedet kérem. Szentlelkedet várom. Segítsen a régít levetnem, letennem! Irgalmas arcodat formálja ki bennem!

(»Emberré lettél . . .« c. kötetből)

Lehet több évre is előfizetni!

Már írtunk arról, hogy időnként egy-egy hátralékos előfizetők nagyobb összegű beküldésével lepi meg az Erős Várt. Legutóbb egy testvérünk 14, egy másik 16 éves hátralékát rendezte. Az olvasók többsége azonban figyelembe veszi a címszalagon látható lejárati dátumot és időben megújítja előfizetését, sokan több évre is. Ez utóbbi lehetőséggel, úgy látszik, nem mindenki van tisztában, mert mostanában néhány előfizetők érdeklődött, hogy lehet-e egyszerre több évre beküldeni az előfizetést? Erre a kérdésre lelkes igennel válaszolunk. Így nemcsak az előfizető spórolja meg az évenkénti csekírást és postaköltséget, hanem a kiadóhivatal is mentesül a gyakori könyvelés és címszalag-átírás munkájától. Ugyanakkor viszont — egyéb tényezőket is figyelembe véve — az előre való befizetést maximálisan 5 (öt) évre kell korlátoznunk.

ERŐS VÁR

AMERIKAI MAGYAR EVANGÉLIKUS LAP

ERŐS VÁR (USPS 178560) is published bi-monthly (February, April, June, August, October, December) for \$3 per year by the Hungarian Conference—Lutheran Church in America, 9715 Lake Avenue, Cleveland, OH 44102. Second-class postage paid at Cleveland, OH. POSTMASTER: Send Address changes (Form 3579) to

ERŐS VÁR

P. O. Box 02148, Cleveland, OH 44102

No. 3. (233) Vol. 51.
JUNE 1985

A "Lutheran Church in America"
Magyar Konferenciájának lapja.

Szerkesztő és kiadó:

Juhász Imre

Munkatársak:

a magyar evangélikus lelkészek.

FONTOS!

Minden szerkesztőségi anyag, kézirat, gyülekezeti hír, úgyszintén a lappal kapcsolatos minden levelezés, előfizetés és adomány erre a címre küldendő:

"ERŐS VÁR"

P. O. BOX 02148

CLEVELAND, OH 44102

Az "ERŐS VÁR" előfizetési díja belföldön egy évre 3 dollár. Kanadában és egyéb külföldön évi 4 US dollár, vagy 5 kanadai dollár.

Be nem jelentett címváltozás esetén a posta a kézbesíthetetlen újságot megsemmisíti, a kiadóhivatalnak pedig külön portót kell fizetnie. Erre a költségre különösen nem-előfizetők, késedelmező előfizetők, vagy többéves hátralékban lévők esetében nehéz fedezetet találni.

Ezért kérjük olvasóinkat, hogy minden esetben pontosan adják meg címüket a "Zip Code" szám feltüntetésével együtt! Az újságot "zip code" szám nélkül nem kézbesíti a posta. Címkezlésnél tüntessék fel az utca megjelölését is, pl.: St., Rd., Ave. Ugyanis egyes postai zónákban azonos nevű utcákat csak így lehet megkülönböztetni.

Printed by

Classic Printing Corporation

9527 Madison Ave., Cleveland, Ohio 44102

A Golgotával nem tudok mit kezdeni

— Beszélgetés a lelkészi hivatalban —

„Ez mind szép és jó! Én is keresztyén ember vagyok. A vallásra szükség van. A fiamat is ezért küldöm konfirmációi oktatásra. Hanem egyik nap, ahogy hazajövök, a fiam föl-alá járkál és egy énekverset tanul. Ezt: „Én vagyok oka e nagy büntetésnek . . . Amit Uram, te szenvedtél helyettem, én érdemeltem.” Igaz, valamikor én is tanultam ilyesmit, azonban — őszintén szólva — sosem tudtam mit kezdeni vele. Az a véleményem, hogy az egyháznak több gyakorlati életbölcsséget kellene nyújtania.”

Az elegáns, öszes úr kényelmesen dőlt hátra a székben. Hallgattam. Újból beszélni kezdett:

„Szóval Golgota és a többi — ezzel nem tudok mit kezdeni. Kezét védekezve emelte fel: „Csak a bűnnel ne jöjjön elő kérem! Nézze, én katona voltam. Katonatiszt. Ha ott valaki valami szabálytalanságot követett el, akkor leszidták és az ügy el volt intézve. A maga Istene talán komolyabban veszi a dolgot?”

Újból csend. Hirtelen eszembe jutott valami. Ez az ember katonatiszt volt, mégpedig hadbírósi tiszt. Elmosolyodtam s most már szólnom kellett.

— Hadbírósi tiszt létére sok emberrel volt dolga. És azokat mind csak egy leszidással — így nevezte — küldte el?

— Hát ha valaki valami aljasságot csinált . . . kezdte idegesen.

— Mit ért ezen?

— Ha valaki megszegte a törvényeket, akkor természetesen elítélték. Ez világos!

— Hogyhogy?

Indulatos lett. — Mert van jogrend! Aki azt átlépi, azt elítélik.

Felegyenesedtem. — Mert van jogrend! Igen! Most mondok valamit: Istenél is van jogrend. A törvény az törvény. Aki pedig a tizparancsolatot egyszer megszegte, azt elítélik. Isten igazságos.

Vendégem felfigyelt. Látszott, hogy valami kezd derengeni benne, de hallgatott. Így hát folytattam:

— Kedves uram, öntre Isten ítélete vár!

Idegesen felnevetett: Na és ön?

— Én már túl vagyok az ítéleten.

Megdöbbenet nézett rám. — Már túl van rajta? És felmentették?

— Nem. Halálra ítélték. Elfogadtam és elismertem az ítéletet. Megtehettem, mert volt egy kezes, aki a helyembe lépett és a halálos ítéletet elszenvedte helyettem és érettem.

— Egy kezes? Ki volt az?

— Jézus — a Golgotán. Most pedig vagy szintén Ön is elismeri Isten halálos ítéletét és elfogadja ezt a kezeset, vagy pedig nem szeretné a helyében lenni. Megértette ezt? W. Busch

● Felszabadító élmény ●

Egy új-guineai misszionárius számolt be a következőkről:

»Hiszek az angyalokban. Vannak dolgok, amiket nem lehet megmagyarázni. Isten elküldi angyalait azok szolgálatára, akik Őt követik.

Nemrég nagy lelki szorultságba kerültem. A Szentlélek imádság közben megmutatta nekem, hogy el kellene mennem egy sötét bőrű testvéremhez, és egy bizonyos dolgot bevallva neki, bocsánatot kell tőle kérnem. Erősen hadakoztam ellene. Én, a misszionárius, alázkodjam meg a bennszülött előtt? Mit gondol majd rólam? És ha másnak is elmondja? Egyáltalán, elfogadják még ezután igehirdetésemet?

Egy konferenciára kellett mennem s ott háromszor beszéltem. Tudtam, az Úr nem használhat fel mások javára, ha bűn van az életemben. A Szentlélek annyira szorongatott, hogy így könyörögtem: »Uram, kérlek, küldd utamba ma ezt a testvért, hogy beszélhessek vele!«

Motorkerékpáron igyekeztem Balif felé. Hegyről lefelé vitt az utam, mikor a motor hirtelen leállt. Egy darabig még folytattam az utat, de a motor nem ugrott be. Újra megpróbáltam — de nem tudtam elindulni. Ebben a pillanatban

észrevettem, hogy valaki jön velem szemben. Az a testvér volt, akivel beszélnem kellett volna. »Uram, segíts!« — fohászkodtam.

— Ó, tönkrement a motorkerékpár? Kár!

— Igen, de az nem baj. Örülök, hogy találkoztunk. Valamit mondanom kell neked. —

Beszéltünk egymással. Az új-guineai testvér megbocsátott misszionáriusának, és együtt imádkoztunk. A kő leezett szívemről.

Ezután együtt vizsgáltuk meg a motorkerékpárt. Fölszálltam, elindítottam, és a motor beugrott, mintha semmi baja sem lett volna. Oda- és visszavezető utamon semmi nehézségem nem volt vele.

Szerencse? Véletlen? Éppen akkor kellett, hogy leálljon a motor, mikor a testvérem arra jött? A magam jószántából bizonyára nem álltam volna meg, hogy beszéljek vele. — És azután, amikor minden javítás nélkül ment a gép? Hiszem, hogy az Úr angyala volt, aki még a motorok dolgában is kiismeri magát.

A konferencián körülbelül 80 ember, főleg hívők, jöttek a lelkigondozói megbeszélésre, hogy régi dolgaikat tisztázzák egymás előtt.

AZ IMÁDSÁG

„Az imádkozásban állhatatosak legyetek, vigyázva abban hálaadással” (Kol 4,2)

Sok igehely világítja meg számunkra az imádság nagy jelentőségét. Általa lehetőségünk van Istennel közvetlenül beszélni. Ezt a „szentélybe vezető utat” Jézus Krisztus tette számunkra szabadá az Ő vére által (Zsid 10,19-20). A hívő ember mindenkor élhet vele, sőt a Zsidók 10,22 egyenesen fel is szólít, hogy járuljunk Hozzá bizalommal. Számos Ige figyelmeztet, hogy az imádságot el ne hanyagoljuk.

Az imádságban négy dolognak kell kifejeződnie.

1. Imádás: Áldjuk és magasztaljuk a mi nagy és szent Istenünket. Dávid számos zsoltára ad erre példát. Több újszövetségi levél kezdődik így: „Áldott az Isten és a mi Urunk Jézus Krisztusnak Atyja”.

2. Hálaadás azért, hogy lehajolt hozzá, és minket, elveszett bűnösöket megajándékozott azzal a lehetőséggel, hogy Benne menneyi Atyánkra találhasunk. Hálát adunk az Ő Fiának, a mi Urunk Jézusnak, Aki engesztelő áldozata révén utat készített számunkra az Atyához.

Világosan felismerhetjük a hálát Jákób imádságában, amikor azt mondja: „Kisebbség vagyok minden te jótéteményednél és minden te hűségednél, amelyeket a te szolgálóddal cselekedtél” (1Móz 32, 10). Még ennél is mélyebb az a hála, amely a tanítványokat eltölti, amikor az Úr kegyelmére és jóságára gondolnak, amely örök üdvösséget ajándékozott nekik.

Szoktunk-e hálát adni? Ha a szenvedésnek arra a súlyos útjára gondolunk, amelyet Urunk végigjárt értünk, akkor bizonyára el kell ismernünk, hogy nagyon kevés a mi hálánk.

3. Kérés, mert tudhatjuk, hogy mennyei Atyánk minden dolgunkról gondoskodni kíván.

Ezzel a bizalommal már Izráelből is sokan fordultak Istenhez. Pál, aki imaéletében gazdag tapasztalatokra tehetett szert, erre szólít fel minket: „Semmiért se aggódjatok, hanem imádságotokban és könyörgéstegekben minden alkalommal hálaadással tárjátok fel kéréseiteket Isten előtt” (Fil 4,6).

Kéréseinket Isten elé vinni — ez a Benne való elrejtettség tudatával ajándékoz meg, hiszen gondjainkat lerakhatjuk Előtte. Még ha olykor nem is teljesítheti kéréseinket, imádságunk nyomán föltétlenül békeség tölti el szívünket, és ez megőrzi értelmünket Krisztus Jézusban (Fil 4,7).

4. Közbenjáró könyörgés: Ezáltal a hívő befolyásolhatja Isten cselekvését.

A közbenjáró imádságra egyik legnagyobb példánk Mózes, aki újra meg újra közbenjárt Istennél Izráel népéért, amikor az lázadott és engedetlenül elfordult Istentől. Ugyanígy példaképünk lehet Pál, akinek leveleiből oly gyakran kicsendül könyörgése a gyülekezet megépüléséért, valamint egyeseknek a hitéletben való megerősödéséért.

Az 1Timóteus 2,1-2 felhívását, hogy könyörögni kell „minden emberért, a királyokért és minden feljebbvalóért”, éppoly fontosnak kell tartanunk, mint az emberek üdvösségre jutásáért mondott imádságokat.

Isten Igéjében számos őszinte és komoly imádság maradt ránk. Legnagyobb példaképünk azonban maga az Úr Jézus, Aki oly sok imádságban eltöltött órában nyert erőt az Atyánál. Tőle tanuljuk meg a legfontosabb belső magatartást, amely hívő bizalommal engedi át a döntést az Atyának: „Ne az én akaratom legyen meg, hanem a Tied” (Lk 22,42) — tudta mondani, amikor tudatosan elindult értünk a szenvedés fájdalmas útján.

Eleget imádkozunk? Újra meg újra fel kell tennünk magunknak ezt a kérdést. Ez az „Istennel való beszélgetés” az erőforrás az Úr követésének útján. Olyan kiváltság ez, amellyel minden hívőnek minél gyakrabban élnie kell; önmagunk számára is, de együtt is, mint közösség, sűrűn gyakoroljuk.

Az ember személyes imádságára vonatkozik az Úr szava a Máté 6,6-ban: „Te pedig, amikor imádkozol, menj be a te belső szobádba, és ajtódat bezárva imádkozzál a te Atyádhoz, aki titkon van.” Ez megtanít arra, milyen fontos, hogy kettesben legyünk Istennel csendes imádságban, zavartalanul, távol a hétköznapok és a környezeti feszültségeitől, egyedül Vele, meghitt közösségben. Nyilvánvalóan mindnyájunknak sok oka van a magasztalásra és hálaadásra, kérésre és közbenjáró imádságra, s ezt mind Jézus Krisztus által vihetjük és vigyük az Atya elé. Jó, ha rendszeresen tesszük ezt, és időt szakítunk rá még olyankor is, amikor úgy tűnik, hogy valamilyen okból el kellene hagynunk vagy halasztanunk. Ez olyan vesztés lenne, amit nem tudunk később pótolni. Újra meg újra megtapasztalhatjuk, hogy az imádságra fordított idő nem veszett el, sőt, gazdagon gyümölcsözik, nemcsak időben, hanem mindenekelőtt isteni áldásokban és hittapasztalatokban. Dánielnek szokása volt naponta háromszor imádkozni (Dán 6,10), és mennyi erőt és áldást nyert ezáltal!

Arra nézve nincs előírás, hogy a napnak melyik időszakában, vagy milyen alkalommal imádkozunk, Nyilván mindenki maga felismeri, hogy számára

melyik a legalkalmasabb idő az imádkozásra. Ez semmiképpen nem jelenti azt, hogy a **rendszeres imáidő** kötelező a számunkra. Éppen az egyéb imádságok — legyenek azok csupán rövid, gondolatbeli kiáltások az Úrhoz — adnak erőt pl. egy különleges feladat elvégzéséhez, vagy segítenek tanácsot kapni az Úrtól egy bizonyos döntés meghozatalában. Jó, ha esténként is hálát adunk mégegyszer az Úrnak mindazért, amivel a nap folyamán megajándékozott.

Fontos tudnunk tehát, hogy a nap minden szakában fordulhatunk az Úrhoz. „Az imádkozásban állhatatosak legyetek” — mondja Pál a kolossébelieknek (4,2). A tesszalónikabelieknek pedig így ír: „Szüntelen imádkozzatok” (1Tesz 5, 17). Ez azt jelenti, hogy állandóan kapcsolatban legyünk Istennel. Mindent elmondhatunk Neki, ami foglalkoztat, és megvallhatunk Neki mindent, amiben csődöt mondtunk. Így várhatunk Tőle segítséget. Mivel a Vele való közösség alapján állandó „forró drót” köt össze bennünket, ezért valahányszor szükség van rá (és ez nyilván igen gyakran előfordul), mindannyiszor felhívhatjuk Őt. Így pl. ha autóvezetés közben nehéz helyzetbe kerülünk, rövid, de komoly imádságban fordulhatunk az Úrhoz, anélkül hogy ez elvonná figyelmünket a forgalomról. Minden azon múlik, milyen a belső, lelki beállítottságunk, az Úrral való kapcsolatunk.

„Az imádságban állhatatosak legyetek” — ez azt jelenti, hogy nem szabad belefáradnunk. Sokszor úgy véljük, Istennek cselekednie kell, ha valamit kétszer vagy háromszor elmondtunk Neki, és meglankadunk, ha nem lép közbe. Különösen közbenjáró könyörgéseinkre jellemző ez. Csakhogy Isten útjai mások, mint a mi gondolataink. Gyakran megtörtént, hogy Isten a rendszeres, komoly imádságokat csak évek múltán hallgatta meg. Pál a példaképünk ebben is. Ő mindenkor megemlékezett imádságában a gyülekezetekről (pl. Fil 1,3-4). Legyünk állhatatosak az imádkozásban, de minden kérésünk alkalmával mondjuk el hívő bizalommal: „Legyen meg a Te akaratom”.

Paul Krumme

Ha napjában csak egyszer . . .

Ha napjában csak egyszer kicsit elcsendesednél, s egyedül Isteneddel egy kicsit csendben lennél: kérdések oldódnának, balzsam hullna sebekre . . . az a csendesség lenne út az örök életre.

(Németből T. E.)

A harmadik magyar ökumenikus konferencia

Az elmúlt esztendőben közös konferenciára gyülekeztek össze azok az Európa nyugati részében élő magyar katolikusok, reformátusok, evangélikusok és szabadegyházak közösségeibe tartozók, akik a Szentléleknek az emberek közt végzett munkájáról szerettek volna többet tanulni. A konferencia résztvevői között néhányan a Kárpát-medence országaiban élő magyar keresztyéneket is képviselték.

Amint e sorok olvasói közül többen tudják, az 1950-es évek végétől kezdve a nyugateurópai szétszórtságban élő magyar keresztyén fiatalok és problémáik iránt érdeklődő idősebbek feleke-

zeti szervezeteket alkottak, amelyek évente egy vagy több találkozóra hívták meg hittestvéreiket, hogy ezeken hitük és sajátos helyzetükből folyó hivatásuk kérdéseivel együttesen foglalkozzanak.

Több, mint egy évtized után ezek a szervezetek, amelyek már a kezdet-kezdetétől kapcsola-

tokat tartottak egymással, 1971-ben a svájci Sion városában megrendezték az első Magyar Ökumenikus Találkozót, amelyen a magyar keresztyén egység kérdéseiről tárgyaltak.

Ekkor elhatározták, hogy ezután nem csupán egymás munkáját fogják fokozott figyelemmel kísérni, hanem időközönként újabb találkozókat is sort kerítenek. Ezt a határozatot végrehajtva, 1976-ban megrendezték a második ökumenikus konferenciát, amelynek *Kicsoda Jézus?* volt a témája. Erre az alkalomra a Salzburgtól nem messze fekvő Fuschl osztrák faluban gyűltek össze a Katolikus Magyar Egyetemi Mozgalom, a Magyar Protestáns Szabadegyetem és az Evangéliumi Ifjúsági Konferencia tagjai, barátai és sok érdeklődő is.

A harmadik találkozó 1984 húsvétjának hetében a délbelgiumi Nassogne nevű községben tartották. A falu szélén a belgiumi Keresztyén-szocialista Szakszervezetek Szövetsége által épített, nagybefogadású új üdülő és konferenciai központ igen megfelelő keretet biztosított egy 300 személynél többet összegyűjtő konferencia lebonyolítására.

Április 23-án, húsvéthétfőn a Nassogne közepén álló, már 700 körül megépült katolikus templom volt a megnyitó ökumenikus istentisztelet helye, amelynek a liturgiáját (és az eukarisztia megünneplését) római katolikus lelkészek vezették, az igehirdetést Cseri Gyula frankfurti református lelképásztor tartotta, majd — a befejező részben — evangélikus lelkészek szolgálatával folyt az úrvacsorai előkészítő és az úrvacsoraosztás. A hat nappal később tartott záróistentiszteleten dr. Békés Gellért bencés tanár prédikált, a liturgiát evangélikus lelkészek vezették, ekkor is volt áldozás a katolikusok részére és református lelképásztorok (és lelkésznök) osztottak úrvacsorát a protestánsoknak.

A délelőtti és — részben — délutáni előadások a találkozó fő témáját világították meg: *A Lélek erőterében. Békés Gellért Miért éppen a Lélek?* címmel a Szentlélek liturgiájának az időszerűségéről beszélt. Balla Bálint szociológus, berlini műegyetemi tanár *Társadalmunk jövője és a Szentlélek* címmel tartott előadást. Nagy érdeklődéssel hallgatták a jelenlétük dr. Nyíri Tamásnak, a budapesti (katolikus) Hittudományi Akadémia tanárának az *Intézmény és Lélek összefüggéseiről* szóló fejtegetéseit. Dr. Zsindely Endre zürichi egyháztörténész *Zwingly életműve és tanítása a Szentlélekről* című előadásában a 400 éve született svájci reformátor teológiájának kevesek által ismert részével foglalkozott. Igen érdekes volt dr. Péterfalvy András pszichoanalitikus brüsszeli főiskolai tanár mondanivalója, aki *A férfi és nő a Lélek erőterében* témáról beszélt. Joób Olivér svédországi evangélikus lelkész előadása *Közösségben egymással* címet viselte és a Lélek és Egyház kapcsolatát világította meg. Maga a fő téma egy kerekasztal beszélgetés keretében került megvitatásra; Horváth Árpád luzerni filozófiaprofesszor vezetése alatt egy református lelkészből, egy orvosból, egy mérnökből, egy háziasszonyból, egy református lelkésznből és egy katolikus teológiai hallgatónból álló csoport folytatott egymással beszélgetést arról, hogy mit jelent a Szentlélek erőterében élni, amibe azután a résztvevők közül sokan mások is bekapcsolódtak.

(Folytatás a 7. oldalon)

Vegyétek...

az én emlékezetemre...

Úrvacsora vételéhez térdepeltem le néhány éve egyik evangélikus gyülekezetünk templomában Nagypénteken. Próbálom gondolataimat a megfoghatatlan kegyelemről, Krisztus értünk hozott áldozatáról a magam emberi gyarlóságán mérlegelni. Nem megy. Méltatlanságom tudata, emberi gondolkodásom korlátai, mint függönyök homályossá teszik a választ. Visszatérnek kudarcaim. Istent sohase tudtam megérteni emberi értelemmel, s a nagypénteki szenvedés, Jézus irántunk való megváltói szeretete felül van minden emberi értelemen...

A lelkész megállás nélkül beszél, a saját gondolatait tolmácsolja. Szavai zavarnak, mintha ő akarná átvenni Urának szerepét... Jó lenne, ha néhány másodperc szünettel adna egy kis alkalmat nekünk is a Vele való beszélgetésre. A liturgia sem egészen lutheri, talán az is bánt. A beállítása amolyan hatáskeltő, érzelmi világunkból kölcsönzött szavak. A hangjában is van valami szószéki, mintha prédikálna, túl hangos... Hozzám érkezik, ajkamra teszi az ostyát, mely érintésre is kemény és rágós, mintha az állásban kissé megdohosodott volna. A lelkész tovább megy s szemeim csak karjának mozdulatait látják. Szavai mintha halkabbak lennének s megszűn a távolból hallanék visszhangot. Az em-

HIBAIGAZÍTÁS

A NŐK "LÁZADÁSA" (51. évf., 1-2. sz., 2. oldal) — az utolsó mondat helyesen: *A nagygyűlés több későbbi határozata elítélte "a szexizmus bűnét", mely tagadja, vagy korlátozza a nők részvételét az egyházban és a társadalomban.*

berek áhítattal nézik mozdulatait, amint mondja: "Vegyétek... egyétek az én emlékezetemre..." S abban a pillanatban évszázadok képe jelenik meg előttem. Nemzedékek papjait látom, akiknek az elején maga Krisztus áll. Jézus osztja a kenyeret és bort: Vegyétek... az én emlékezetemre. A megszentelt kegyelmi eszközöket, az ostyát is, a bort is Jézus kezéből kaptam tehát. Ez az Úrvacsora soha nem szűnt meg. Sok-sok millió ember folytatta ezt az osztást. A kegyelem, mely testéből és véréből származik és jutott belőle azoknak, akik előttünk térdepeltek oltáiraiknál, jut belőle gyermekeinknek, szeretteinknek, akik velünk egy időben térdelnek oltáraink előtt és jut majd unokáinknak éppen úgy, mint a mi szüleinknek. És így fog folytatódni nemzedékről-nemzedékre az Ő emlékezetére. És így lesz a múlt és jövő népe a Megváltó teste és vére árán az örök Isten családjává.

A kegyelemnek, Isten Szentlelkének ilyen szabálytalannak látszó úton kapott közlése nyomán külön is hálás vagyok ezért az úrvacsorai alkalomért. Nem lett érthetőbbé a kegyelem misztériuma, de megvilágosodott előttem az, hogy a népek sokféle nyelvűsége és hitük gyakorlásának sokfélesége ellenére, mi mind egy családban vagyunk a Krisztus által. Együtt vagyok távol élő szeretteimmel, együtt vagyok azokkal a szentekkel, akik előttem, vagy utánam érkeznek majd a megváltott országába, beleértve jámbor őseimet. És majdnem látom és hallom énekét azoknak, akik hitték és vallották a szentek közösségét jelentő egy örök Egyházat, Isten országát, ahol Krisztus uralkodik minden szívből.

B. G.

AZ EGYHÁZ HÍREI

VATIKÁN

• D. Káldy Zoltán püspök-elnök Ev. Világszöv. elnök minőségében bemutatkozó látogata-

tást tett II. János Pál pápánál. A bemutatásnál dr. Carl Mau, az EVSZ főtitkára segédkezett.

NÉMETORSZÁG (NSZK)

• A Protestáns (ev., ref., uniós) Egyházszövetség és az Ókatolikus Egyház között ez év végére megállapodás jön létre, melynek értelmében a hívek kölcsönösen járulhatnak majd úrvacsorához bármelyik templomban. Az Ókatolikus Egyház az I. vatikáni zsinat (1870) után jött létre a pápai családhozhatatlanság dogmájának az elutasítása nyomán; Németországban, Ausztriában és Svájcban szerveződött inkább. A prot. egyházakban római katolikus híveknek is kiszolgáltatják az úrvacsorát, azonban r.k. részről ez a gesztus nem került még hivatalos viszonzásra.

• A vesztfáliai ev. tartományi egyház mind a budapesti ev. teol. akadémiának, mind a lengyelországi ev. egyháznak ofset nyomógépet ajándékoz; az utóbbi többszín- és Biblia-nyomásra alkalmas.

A harmadik magyar ökumenikus konferencia

(Folytatás a 6. oldalról)

Az említett előadásokon és megbeszéléseken kívül voltak irodalmi és más, kulturális kérdésekkel foglalkozó előadások is, így egyik alkalommal **Ferdinándy György** Puerto Rico-i egyetemi tanár a nyugati világban élő magyar prózaírókról beszélt és saját novellái közül is felolvasott egyet; **Gémes István** evangélikus lelkész hét fiatal közreműködésével három misztikusnak nevezett magyar költő műveit ismertette: Április Lajosét, Reményik Sándorét és Pilinszky Jánosét; volt egy magyar népdalokat, verseket és más irodalmi alkotásokat bemutató est (a budapesti "Helikon" Együttes szereplésével), és az ifjúság is rendezett egy, a megjelentek közti közösségfejlesztést munkáló estet. Volt egy, az ökumenikus együttműködés legújabb eredményeivel és lehetőségeivel foglalkozó dialógus est is. A fentemlített három rendező szervezet külön munkálataira is összehívta tagjait,

SVÁJC

• Meghalt Willem A. Visser 't Hooft ny. holland református lelkész, aki az Egyházak Világtanácsa létrehozásában és működésében játszott vezetőszerepet. 1948-ban az akkor alakult szervezet első főtitkárának választották meg; ezt a tisztét 1966-ig töltötte be. Az ő befo-

lyásának köszönhető, hogy az EVT tagjai közé felvették a vasfüggőnyomögötti egyházakat is. Az az ökumenikus álma azonban, hogy a Római Katolikus Egyház is az EVT tagjai közé kerüljön, nem valósult meg.

• Az Ev. Világszövetség jelentése szerint az EVSZ tagsága növekedett, jóllehet általában csökkent az evangélikusok száma. Az afrikai és délamerikai lélekszám szaporulat nem tudta ellensúlyozni az európai tagvesztést. Az EVSZ-nek 99 tagegyháza van 54,400,000 lélekkel; ez a világ-evangélikusság 79%-át teszi ki. A tagegyházak közé számít legújabbban a Tajvani Evangélikus Egyház és az indonéziai Mentawai Protestáns Keresztény Egyház. Az EVSZ-en kívülálló evangélikusok többnyire a németországi uniós egyházakhoz tartoznak, ill., az USA-ban a két és félmillió lélekszámú "Lutheran Church Missouri Synod" egyházhoz.

hogy a következő évek programját ezeken az összejöveteleken megbeszéljék. Egy közös és a megjelentek által lelkesen elfogadott nyilatkozat megszabta a jövőbeni együttműködés útjának egyes állomásait. Egyik délután, versenyszerű kirándulás keretében a találkozóra egybegyűltek megismerkedhettek az Ardennek vidékének számos érdekességével (itt, ezen a vidéken vívták 1944 decemberében a nyugati arcvonal egyik legnagyobb csatáját), majd a záróistentiszteletet követő búcsúvacsora után egy vidám kiértékelést is magában foglaló hangulatos program keretében búcsúztak egymástól.

A konferencia résztvevői az Isten irántuk való szeretetét sokféleképpen megéreztek ezen a találkozón, így abban is, hogy gyönyörű, nap-sütéses idő és tavaszi pompában megmutatózó természet adta me a háttér a Szentlélek mindent megújító munkájával foglalkozó hét számára.

P. Gy.

• Az Ev. Világszövetség főtitkárává dr. Gunnar Staalsett norvég lelkész választották meg; hivatalát ősszel veszi át dr. Carl Mau amerikai lelkésztől. Dr. Staalsett sokféle tisztséget viselt

egyházi és világi vonalon, s tevékenyen résztvett hazája politikai életében is. EVSZ főtitkári működése alatt is megkívánja tartani tagságát a norvég Nobel-díj Bizottságnak.

• Az evangélikus—református felekezeti tárgyaló bizottságba evangélikus részről többek között dr. Nagy Gyula magyar evangélikus püspököt is behívták.

SVÉDORSZÁG

• Ev. egyházi vizsgálóbizottság foglalkozik azzal a kérdéssel, hogy összeegyeztethető-e püspöki és lelkési szolgálat a szabadkőművesek közé való tartozással. Az érsek, 5 püspök és 535 lelkész tagja a szabadkőműves szervezetnek; szerintük nem áll fenn konfliktus.

AUSZTRIA

• Szépfalusi István bécsi magyar ev. lelkész közreadásában újabb könyv jelent meg D. Ordass Lajos ev. püspök írásaival. 1982-ben jelent meg az Ordass: Válogatott írások c., idén pedig az Ordass: Önéletrajzi írások c. kötet. Szépfalusi István hatalmas kutatómunkát végzett, hogy ezúton is méltó emléket állítson ev. egyházunk igazságtalanul meghurcolt püspökének, az 1978-ban elhunyt, s Magyarországon még most is agyonhallgatott D. Ordass Lajosnak. A két rendkívüli értékű könyv egyenként 49 svájci frank (kb. \$25) értékben megrendelhető az "Erős Vár" szerkesztősége útján is.

EGYIPTOM

• Shenouda kopt pápa 40 hónapi internálás után visszatérhetett Kairóba aktív szolgálatra. Politikai okokból az egyik szaharai kolostorba száműzték még 1981-ben.

NÉMETORSZÁG (NDK)

• Az 1983. évi Luther-ünnepségek óta nemrég közvetítettek csak újra ev. Istentiszteletet távolbalátón. Ezalkalommal Bugenhagen János születésének 500. évfordulóját ünnepelték. Bugenhagen Luthernek volt hűséges munkatársa, s a reformáció északnémetországi és dániai térhódítása az ő céltudatos szervezőkészségének tulajdonítható.

• A protestáns (ev., ref., uniós) egyházakon belüli hitoktatás ügye válságos állapotba került. Hittant csak az iskolai oktatás utáni órákban lehet tanítani. A tanulók száma egyre csök-

SECOND CLASS PUBLICATION.
POSTMASTER: SEND FORM 3579 TO
ERŐS VÁR (USPS 178560)
BOX 02148, CLEVELAND, OH 44102

ken, s emiatt a kor szerint vegyített osztályokban nehezebb a tanítás. Az iskolák részéről a hitoktatásra járókat rendszeresen kifizűrűzzák. Megtörténik azonban az is, hogy gyerekek szűleik akarata ellenére is eljárnak a hittanórákra.

FINNORSZÁG

• Kibővítették a lelkészek számára a kazuálék (keresztelés, esketés, temetés, stb.) ágendáját. Annak ellenére, hogy a finn evangélikusok nem a legjobb templomlátogatók, a gyermekek 91%-át megkeresztelik és meg is konfirmálják; az eskűvők 85%-át és a temetések 99%-át egyházi szertartással tartják meg.

DÉLAFRIKAI KÖZTÁRSASÁG

• Ettől az évtől együtt tanulhatnak fehér és fekete ev. teológusok a pietermaritzburgi Natal Egyetemen. Mindaddig csak fehér diákok látogathatták az előadásokat; a fekete hallgatóknak levelező tanfolyammal kellett megelégedniük.

VENEZUELA

• Az országban működő tizenkét ev. gyülekezet ez év második felére létrehozta a Venezuelai Evangélikus Egyházat; ehhez 4,000 lélek tartozik majd. Becslések szerint csupán Caracasban 22 ezerre tehető a jobbára német származású és evangélikusnak számítható személyek száma.

CSÍLE

• A közállapotok újabb romlását jelentik több forrásból. Ismét rendszeresekké váltak a politikai jellegű letartóztatások, internálások és nyom nélküli eltűntetések.

AUSZTRÁLIA

• Az ev. egyházban tengerentúli segélymunkára tavaly több mint 1 millió (ausztrál) dollárt gyűjtöttek. E szigetországban 120,000 az evangélikusok száma.

ÚJZÉLAND

• Az Anglikán Egyház maoriszármazású prímását, dr. Paul Reeves érseket nevezték ki e szigetország főköormányzójának.

ETIÓPIA

• A 650,000 lelket számláló "Mekane Yesus" Ev. Egyház elnökévé az idei országos közgyűlésen Francis Stefanos ügyvédet választották meg. Az "évi" jellegű országos közgyűlés megtartására 1981 óta csak idén adott megint engedélyt az illetékes kormányhivatal. Etiópiában marxista kormány van uralmon.

KÍNA

• A Német Bibliatársulat 100 tonna papírt ajándékozott a Kínai Keresztény Tanácsnak százezer Biblia nyomására. Rövidesen megalkul a helyi Biblia Könyvkiadó Vállalat, mely a nyomtatást és közreadást intézi majd.

Hírközlő: Bernhardt Béla

Luther Márton:

Ballada Krisztus földreszállásáról

ÖrvendjeteK, ujjongjateK,
ti drága keresztyének,
vigaszt nyervén mindnyájateK
ajkán zendüljön ének
dicsérve, mit Isten szerzett,
ezt a drága csodatettet —
nagy árat adott érte!

Az ördögnek foglya voltam
halálban elveszetteK,
így kizozott minduntalan
bűnöm, melyben születtem.
És mind mélyebbre süllyedtem,
jó nem volt életemben,
a bűn vont hatalmába.

Jöttem mit sem segített,
véreket ontom érteK;
gyűlölte az ítéletet,
jóra nem volt ereje.
Kétségeimben ezalatt
nékem csak a halál maradt
és a pokol borzalma.

De végre nagy gyötrelmemet
az örök Úr megszánta,
írgalmára emlékezett:
szívét felém kítárta.
Ő hű segítséget hozott,
ez nem volt ám tréfádolog:
megízleltette kincsét.

Így szólott Fiához végre:
Itt a kegyelem napja,
szállj le, szívem ékessége,
légy a szegények atyja.
Öld meg a keserű halált,
mentsd meg bűnből, ki rádtalált,
hadd éljen együtt véled.

És Ő engedelmeskedett:
eljött a földre értem,
szép, tiszta szűztől született —
testvérem kellett légyen.
Nagy hatalmát elrejtette,
én szegény formám fölvetve,
hogy a Gonoszt legyőzze.

Igéje szolt: Mőgém kerülj,
én menthetem meg élted,
most lehet csak, most menekülj,
majd én megküzdök érteK.
Én tied vagyok s te enyém,
így ott leszel Urad helyén,
s az ellenség nem árthat.

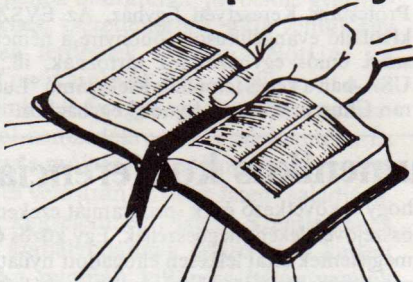
Elrabolják majd életem:
véreket ontom érteK;
mindezt javadra szenvedem —
hívó szívvel ezt értd meg.
A halálnál több az élet:
szentségem viseli véteK,
így jutsz az üdvösségre.

Én innen Atyámhoz megyek,
ám el nem hagyalak téged:
ott leszek én, a Mestered.
A Lelket adom neked:
Ő igazságban vezetve
visz igaz ismeretemre
s kísértésben vigasztal.

Úgy tégy és csak úgy taníts hát,
mint én, hogy hozzám térve
terjesszed Isten országát
az Ő dicsőségére,
és jól vigyázz, hogy emberek
meg ne rontsák nagy kincsedet —
ezt hagyom neked végül.

Bodrog Miklós fordítása

Mindennapi kenyér

Útmutató a Biblia olvasásához —

1985. AUGUSZTUS HÓ

1. Mt 12:33-37 — Csel 22:23-30
2. Jn 9:1-7 — Csel 23:1-11
3. Jel 14:14-20 — Csel 23:12-35

PÜNK. U. 10. VAS. — AUG. 4.

Heti ige: Lk 12:48

4. Ef 4:1-7, 11-16 — Jn 6:1-15
5. 1Kir 3:16-28 — Csel 24:1-21
6. Péld 8:12-21 — Csel 24:22-27
7. 1Pt 3:1-6 — Csel 25:1-12
8. 1Tim 4:12-16 — Csel 25:13-27
9. Mt 13:44-46 — Csel 26:1-23
10. Jer 1:11-19 — Csel 26:24-32

PÜNK. U. 11. VAS. — AUG. 11.

Heti ige: Zolt 33:12

11. Ef 4:17-24 — Jn 6:24-35
12. Rm 11:1-15 — Csel 27:1-12
13. Neh 4:1-15 — Csel 27:13-26
14. 1Kir 21:6-16 — Csel 27:27-44
15. Jer 7:1-15 — Csel 28:1-10
16. Jn 2:13-22 — Csel 28:11-16
17. Mt 23:34-39 — Csel 28:17-31

PÜNK. U. 12. VAS. — AUG. 18.

Heti ige: 1Pt 5:5

18. Ef 4:30-5:2 — Jn 6:41-51
19. Mk 9:33-37 — 3Móz 1:1-9
20. 1Sám 17:38-51 — 3Móz 8:1-13
21. Mt 21:28-32 — 3Móz 8:14-30
22. Gal 2:16-21 — 3Móz 9:1-24
23. 2Sám 16:5-14 — 3Móz 10:1-11
24. 1Jn 4:1-6 — 3Móz 16:1-22

PÜNK. U. 13. VAS. — AUG. 25.

Heti ige: Ézs 42:3

25. Ef 5:15-20 — Jn 6:51-58
26. Mk 8:22-26 — 3Móz 19:1-5, 9-18
27. Mt 12:9-21 — 3Móz 19:31-37
28. Jk 5:13-16 — 4Móz 9:15-23
29. Mt 9:27-34 — 4Móz 10:11-36
30. Mt 8:14-17 — 4Móz 11:1-20
31. Mk 5:22-24, 35-43 — 4Móz 11:21-35

(J)